

Lausunto

15.11.2024

Asia: VN/19841/2024

Ulosottolaitoksen toimipaikkaverkostoa koskeva lausuntopyyntö

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Oikeushallinnon Henkilökunta OHK ry / Personalföreningen vid Justitieförvaltningen PJF rf (jäljempänä OHK ry) kiittää mahdollisuudesta lisälausua esityksestä ja kiinnittää huomiota seuraaviin kohtiin:

Suljettavia toimipaikkoja koskevat kriteerit ovat hyvin niukasti avautuvia ja ovat pikemminkin toteamuksia. Näin muutoksen piirissä olevien 164 työntekijän on vaikea arvioida ja ymmärtää perusteluja etenkin miehitettyjen toimipaikkojen lopettamispäätöshaluista. Muutoksessa nojaututaan vuonna 2030 mennessä valmistuvaksi suunniteltuun valtionhallinnon ja Kelan yhteiseen asiakaspalveluverkkoon ja sähköisiin asiointipalveluihin. Mahdollisen asiakaspalveluverkoston valmistumisen ja toimipaikkojen sulkemisen välissä on kuitenkin olemassa aikaa, jolloin ainakin osa henkilöstöstä tulisi olemaan niin sanotusti tyhjän päällä eli ainakin pidentyvistä työmatkoista johtuen lähinnä lisääntyvän etätyön varassa työpaikkansa säilyttääkseen. Kun Ulosottolaitoksen etätyöohjeen päivityskin on vasta aloitettu, on vaikea lausua henkilöstön aseman huomioinnista ja sitä kautta hyvän henkilöstöpolitiikan noudattamisesta. Entä ovatko työntekijät keskenään maantieteellisesti eriarvoisessa asemassa, kun työpaikkansa säilyttääkseen vaihtoehdoksi jää lähes kokonaisvaltainen etätyö ja sitä kautta mahdollisuudet todelliseen yhteisöllisyyden lisäämiseen tai säilyttämiseen on aidosti vain 27 pysyvässä toimipaikassa olevilla?

Tätä vasten on myös epäselvää, miten lakkautettavien toimipaikkojen vaikutuspiirissä olevien kansalaisten käyntiasiointi todellisuudessa turvataan tulevaisuudessa yhdenvertaisuutta turvaavalla ja tehokkaalla tavalla. Esimerkiksi Pohjois-Suomen alueella Eduskunnan oikeusasiamies on kiinnittänyt huomiota saamen kielilain toteutumisen merkityksestä. Oikeusministeriönhän on huolehdittava saamelaisten oikeuksien käsittelystä ja huolehtia myös kielellisten oikeuksien toteutumisesta. Tässä esityksessä ei asian huomioimisesta ole mitään konkreettista mainintaa.

Yhdymme jo annettuihin Ulosottolaitoksen henkilöstöä edustavien järjestöjen ja työntekijäpuolen lausuntoihin. Tässä esityksessä mennään voimakkaasti tuottavuus- ja tehokkuus- sekä tilatehokkuusajattelu edellä. Henkilöstöedustajat ovat osoittaneet ymmärrystä niin sanottujen kylmien toimipaikkojen sulkemiselle, mutta enemmän työnantajaedustajien esittämien kustannuslaskennan puuttuessa on vaikea hyväksyä blancoa kuulostavaa esitystä luettelonomaisesti.

Kannamme huolta myös ikääntyvän väestömme kyvystä käyttää kaikkia digitaalisia palveluja samoin kuin esimerkiksi huonosti kieltä taitamattomista. Se, että henkilöstön suorittamien kohdekäyntien välimatkat pitenevät merkittävästi pohdituttaa jaksamisen ja työturvallisuudenkin osalta. Lisääntyvä autoilu on ristiriidassa myös hallinnonalan ilmastotavoitteiden kanssa. Elämönhallinnan menettäneiden asiakkaiden motivointi saapumaan kaukana oleville tapaamispaikoille, mitä sitten ovatkin, voi olla entistä haasteellisempaa. Asiakaspalvelutilojen on myös oltava riittävän turvalliset ja tietosuojaseikat täyttyviä.

OHK ry esittää, että ennen lopullisia ratkaisuja suoritettaisiin tarkempia, julkisia työnantajapuolen tekemiä laskelmia esityksen tueksi ja perusteluksi. Uskomme, että yhteisymmärrys olisi saavutettavissa kentän ja sidosryhmien osalta, mikäli luettelossa olisi selvästi kannattamattomia yksiköitä. Nyt perusteluina näyttäytyy lähinnä toimitilojen vuokratilakustannukset, joille esimerkiksi miehitetyissä pisteissä olevat virkamiehet ei voi mitään. Ulosottolaitos on myös osaltaan antanut henkilöstölleen lupauksia hyvän henkilöstöpolitiikan noudattamisesta sekä kantanut huolta osaavien ja työhönsä sitoutuneiden työntekijöiden rekrytoimisesta ja etenkin pysyttämisestä. Hankkeen vieminen tässä muodossaan ja vauhdilla kyseenalaistaa edellä mainitut lupaukset.

Ahonen Outi
Oikeushallinnon Henkilökunta OHK ry